

ERKKI LEMINEN – KIISTELTY SAARNAMIES V

Väinö Hotti

(nettikuva)

ERKKI LEMINEN 19.8.1922 –
17.12.1992 – Teh. VHn

”Sillä jos me **tahallamme teemme syntiä**, päästyämme totuuden tuntoon, niin ei ole enää uhria meidän syntiemme edestä, vaan hirmuinen tuomion odotus ja tulen kiivaus, joka on kuluttava vastustajat. Joka hylkää Mooseksen lain, sen pitää armotta kahden tai kolmen todistajan todistuksen nojalla kuoleman: kuinka paljoa ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, **joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan ja pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä!** (Hebr.10:26-29).

Erkki Lemisen pyhitysteologia

Arkirealismia vastaan Raamatun pyhitysoppi

Erkki Leminen etsi uterasti raamatullista pyhitystietä. Hän tutki tarkkaan Room.7 ja 8.lukua. Hän peilasi näitä lukuja omaan kokemukseensa ja vaellukseensa. Tältä pohjalta hän todennäköisesti sitten valitsi oman jakeensa, joka tuki ”arkirealismia”:

”**Minä viheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista?**” (Room.7:24).

Lemisen perustana oli hänen ”oma kokemuksensa”. Leminen mainitsee oppi-isäkseen **Niilo Tuomenoksan**, mutta mitä Tuomenoksa kirjoittaa? – hänen teologiansa ei pohjautunut kokemukseen:

”Sana on ehdoton ja sen on pysyttävä ehdottomana, vaikka omat jalkamme palaisivat helvetissä.”

Lemisen taistelu

Leminen kävi epätoivoista taistelua vanhaa ihmistä vastaan. Hän yritti kaikin voimin kukistaa sen. Leminen huusi myös Lutheria avuksi: *”meissä oleva vanha ihminen on*

jokapäiväisessä katumuksessa ja parannuksessa upotettava ja että sen on kuoltava kaikkine synteineen ja pahoine himoineen, ja että sen sijaan on joka päivä tultava esiin ja noustava ylös uuden ihmisen.”

Lutherin tie ei tuntunut ”toimivan” Erkin elämässä. Se taisikin nojautua kovaan lain kallioon! Leminen hylkäsi ja tuomitsi lain tien ja valitsi hänen mielestään ainoan jäljellä olevan SYNNIN TIEN – jonka hän tosin tulkitsi väärin ”armon tieksi”!

Erkki Leminen oli valmis yhtymään körttien (nykykörttien) kanssa samaan veisuun: **”Ei sateet, salamatkan, ei liekit palavatkaan sen aatamillisuutta voi muuttaa – luoda uutta.”**

Erkki Leminen oli löytänyt linjakseen **tosiluterilaisen raadollisuuden realismin**, jossa hänen mielestään tarvittiin paljon Kristusta. Itse asiassa Kristuksesta tehtiin synnin palvelija, vaikka puhuttiinkin armon opista, Gal.2:17.

Lemisen harha

Leminen lähti taisteluun vanhaa ihmistä (turmeltunutta luontoa) vastaan lihan aseina, omavoimaisena ja lain innoittamana – hänen tekniikkansa oli väärä. Hän lähti tekemään sitä, mistä Paavali kirjoitti: SE ON JO TEHTY! (Room.8:3).

Leminen lähti ”syyttä sotaan” vanhaa aatua vastaan – ja kärsi musertavan tappion. Hän lähti painiskelemaan nokikolarin kanssa. Pitkän ja raskaan taistelun jälkeen Leminen väsähti ja antoi loppuraportin: **”Ei sateet, salamatkan, ei liekit palavatkaan sen aatamillisuutta voi muuttaa – luoda uutta.”**

Missä muuten meille on sanottu, että meidän pitäisi vanhaa aatamia muuttaa tai ehostaa?

Leminen oli hävinnyt taistelun. Hän nosti kätensä ylös antautumisen merkiksi. Pyhitystä ei tarvita; arkirealismi kumoaa sen. Tässä on kuitenkin se vaikea ongelma, että Raamattu kauttaaltaan puhuu pyhityksen puolesta, 2. Kor.5:17; Hebr.12:14.

Raamatun ratkaisu

Jätetään vanhan aatun käsittely Jeesuksen huoleksi ja omistetaan hänen ristillä saamansa voitto Room.6. mukaisesti. Luovutetaan vanha ihminen ristiinnaulittavaksi kaikkine pahoine himoineen ja haluineen. Tällöin pääsemme Jeesuksen voittoisan taistelun hedelmille. Kuljemme ”voittosaatossa”:

”Mutta kiitos olkoon Jumalan, joka aina kuljettaa meitä **voittosaatossa** Kristuksessa ja meidän kauttamme joka paikassa tuo ilmi hänen tuntemisensa tuoksun!” (2. Kor. 2:14).

Kolmas tie

Leminen tunsi vain kaksi mahdollisuutta, lain tie ja synnin tie. Lain tien hän aivan syystä tuomitsi ja hylkäsi:

"Pahin uskovien hirttäjä on ajatus, että nyt kun olen saanut Jumalan Hengen, minun on valettava niin että tämän vaellukseni kautta kelpaan Jumalalle. Jumalalla on suuri työ saada hurskas uudestisyntynyt taas syntiseksi, sillä me haluaisimme edes nyt maksaa, kun ollaan uskovaisia" (230 -231).

Leminen on tässä osittain oikeassa. Lainalaisuus uskovien pyhityselämässä on yleistä. Tällöin katalysaattorina on laki. Tätä yleistä ja väärä pyhitystä vastaan hyökätään nimenomaan **Kallis hunajan pisara** - kirjassa. Tuossa kirjassa torjutaan tehokkaasti sekä syntielämä että omavanhurskaus. ”Kristus pyhitykseksi” merkitsee sitä, että uskova jatkuvalla ”tykökäymisellä” ja Kristukseen katsomisella ”muuttuu saman kuvan kaltaiseksi”, 2. Kor.3:18.

Oikea todellinen ja syvälinen itsensä tunteminen johtaa samalla Kristuksen sisälliseen tuntemiseen, kuten **Hunajan pisara** ja vanha herännäisyys osoittavat. Lemisen pyhitysteologiassa istutaan oman turmeluksen sontakan päällä ilman pienintäkään toivonkipinää. Siinä kieriskellään omassa kurjuudessa – hurskasta mutta ei raamatullista.

Lemiselle jäi tuntemattomaksi **kolmas tie**, joka varsinaisesti on armon tie. Samalla sillä tiellä Kristus tulee pyhitykseksi:

”Mutta hänestä on teidän olemisenne Kristuksessa Jeesuksessa, joka on tullut meille viisaudeksi Jumalalta ja vanhurskaudeksi ja pyhitykseksi ja lunastukseksi, että kävisi, niinkuin kirjoitettu on: ”**Joka kerskaa, sen kerskauksena olkoon Herra**” (1. Kor. 1:30-31).

Linkit Lemisen teologiasta

1. Uskonnollisiin järjestöihin ja henkilöihin:

Rovasti **Olavi Peltola** tunnustaa Erkki Lemisen hengenheimolaisekseen. Peltola oli aikaisemmin Lähetysyhdistys Kylväjässä ja hän on ollut luennoimassa mm. **Suomen Raamattuopistossa** ja **Suomen teologisessa instituutissa** (STI). Nykyisin Peltola kuuluu järjestöön, jonka nimi on **Evankeliumin Opintoyhdistys ry.**

Tässä järjestössä toimivat: Per-Olof Malk, Petri Malk, Olavi Peltola, Sakari Pöyhönen, Paavo Suihkonen, Juhani Aitomaa, Paavo Lievonen (Juurikasvu-julkaisut), Maire Lyytinen (Kaavi).

Leminen lähenei nyt yleiskirkollisuutta ja myös **sakramentaalisuutta**. Kaste ja ehtoollinen saivat kirkolliset painotukset. Kasteesta tuli uudestisyntymisen paikka. Uskonvanhurskaus oli vaihdettu sakramenttivanhurskauteen.

Muutos ilmeni myös siinä, että Leminen löysi ”kerran pelastettu – aina pelastettu” opin.

Näin avartunut Erkki kirjoittaa: *”Kun joku julistaja väitti kaitaa tietä kuin katon harjaksi, Erkki ei voinut hyväksyä ajatusta, vaan sanoi kääntävänsä tuon harjan toisinpäin, v-kirjaimeksi. ´Kaikki viettää kohti keskustaa, Kristusta. Tältä tieltä ei voi pudota`, hän vakuutti”* (228). –Tämä oppi on tietysti välttämätön takaamaan synnissä elävänkin uskovon taivaaseen pääsyn.

Piispa **Wille Riekkisenkin** teologiaan on löydettävissä yhtymäkohta: Riekkisenhän nimenomaan korostaa seurakuntaa ”syntisten yhteisönä” ja kavahtaa kaikkea jakoa seurakuntalaisten kesken. Leminenkin uskonelämänsä alkuaikoina ”harrasti jakoa” mutta ”avarruttuaan” hän ei enää halunnut sitä tehdä – oli vain yksi harmaa lauma.

2. Kirkkohistoriaan

Leminen löysi avartuneessa tilassaan myös yhteyteen uuteen herännäisyyteen (**Jaakko Elenius** ja kumppanit). Tämä ei ollut kuitenkaan vanhaa, oikeaa ja aitoa körttiläisyyttä. **Uuras Saarnivaara** kirjoittaa tämän suuntauksen juurista:

*”Peltola...alkoi yksipuolisesti korostaa ihmisen jatkuvaa syntiturmelusta kristittynäkin ja opettaa syntienanteeksiantamusta / vanhurskauttamista jokseenkin koko pelastuksena, asennoituen Pyhän Hengen työhön, pyhitykseen jms. miltei kielteisesti (ollen sekä ihmisen syntiturmeluksen painottamisessa ja ´kaivelemisessä` että objektiivisen eli ulkokohtaisen ja ihmisen kokemuselämän ulkopuolelle – ainakin jokseenkin kokonaan – jäävän vanhurskauttamisen opettamisessa lähimain samoilla linjalla kuin herännäisyydessä eli körttiläisyydessä viime vuosisadalla esiintynyt – ja edelleen elävä - ´niskaslaisuus` eli **Vilhelm Niskasen** edustama ja johtama suunta).*

Peltola jopa kielsi oppilaitaan rukoilemasta ja etsimästä Pyhää Henkeä tai Hengen täyteyttä. Hän selitti valheeksi Raamatun sanan, että 'Jos joku on Kristuksessa, hän on uusi luomus` (2. Kor.5:17). Nähtävästi se, mitä tämä kohta sanoo, oli hänelle itselleen siinä määrin epätodellista, että 'vanhurskauttaakseen` oman kokemuksensa ja oman hengellisen tilansa hän selitti tämän Raamatun sanan epätodeksi.

*Kansanlähetyksen lähetyssihteeri, teol.kand. **Juhani Lindgren** siirtyi Ryttylään muutettuaan ja Peltolan voimakkaamman vaikutuksen alaiseksi jouduttuaan samoille linjoille. Tämä tuli ilmi mm. siinä, että hän tunnusti oikeaksi vain sanan, että **kristitty on itsessään kokonaan syntinen ja Kristuksessa kokonaan vanhurskas.** Hän hylkäsi vääränä sanan, että **kristitty on** (pyhityksen eli uudistuksen ja elämänvanhurskauden kannalta) **osaksi syntinen ja osaksi vanhurskas**, toisin sanoen, että hän on Pyhän Hengen uudistavan ja pyhittävän työn alaisena, mutta että tämä työ on vielä kesken...*

Vanha sana joka tapauksessa on: "Jos ihminen ei saa elämänsä oppinsa mukaiseksi, hän alkaa muuttaa oppiaan elämänsä mukaiseksi" (Uuras Saarnivaara, He elivät Jumalan voimassa 3, ss.554,556).

Kolme avartunut sydäntä

"Suomme on auennut puhumaan teille, korinttolaiset, sydämemme on avartunut. Ei ole teillä ahdasta meidän sydämessämme, mutta ahdas on teidän oma sydämenne. Antakaa verta verrasta - puhun kuin lapsilleni - avartukaa tekin" (2. Kor. 6:11-13).

*"Kun lääkäri totesi **Muroman** sydämen laajentuneen, hän oli kohta vastannut, että hän mielellään tahtoikin olla avarasydäminen, niin kuin Raamattukin velvoitti!" (Tottelin taivaallista näkyä, s.107).*

Erkki Lemisen sydän myös laajeni. Uskoontulonsa jälkeen hän painotti Jumalan sanan mukaista elämää ja oli toisiakin kehottamassa siihen. Hän toimi silloin Lutherin mukaan:

"Kun Jumalan sanaa opetetaan selvästi ja puhtaasti ja me myös elämme sen mukaan pyhästi Jumalan lapsina. Siihen auta meitä, rakas taivaallinen Isä! Mutta ken opettaa ja elää toisin kuin Jumalan sana opettaa, hän häpäisee meidän keskuudessamme Jumalan nimen. Siitä varjele meitä, taivaallinen Isä!"

*Myöhemmin valitettavasti Erkin sydän **laajeni** – mutta laajeni väärään suuntaan.. Laajentunut sydän alkoi syleillä maailmaa; siihen sopivat nyt (tietysti Jeesuksen lisäksi) mm. **viina, naiset ja tanssi.***